

Årsplan

Bjelland barnehage

2023-24

Fra 14.08.2023 til 13.08.2024

Barnehager i Lindesnes kommune

Lek og læring i et trygt og godt barnehagemiljø

Fastsatt av samarbeidsutvalget 20.06.2023

INNHALDSFORTEGNELSE

INNHALDSFORTEGNELSE	1
Vår barnehage.....	2
Presentasjon av barnehagen	2
Ny i barnehagen	3
Overganger innad i barnehagen.....	4
Overgang barnehage – SFO/ skole	4
Samarbeidsutvalget:	5
Foreldreråd:	5
Retningslinjer ved sykdom	5
Våre felles verdier	6
Den autoritative voksenstilen.....	7
Fra kommuneplanen for Lindesnes kommune, Bedre sammen	7
Felles satsningsområder for oppvekst i Lindesnes kommune	8
Hovedsatsingsområde i vår barnehage.....	9
Tverrfaglig samarbeid	11
Samarbeid mellom hjem og barnehage	11
Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest.....	12
Barn og barndom	12
Lek /læring	13
Demokrati og barns medvirkning.....	15
Kommunikasjon og språk	16
Mangfold, likestilling og gjensidig respekt	17
Bærekraftig utvikling	18
Livsmestring og helse.....	18
Psykososialt barnehagemiljø	19
Inkluderende barnehagemiljø	20
Vurdering og veien videre	20
Tabell som illustrerer eksempler på progresjon	22
Årshjul – oversikt over temaarbeid, aktiviteter og fester	25
Planleggingsdager for barnehageåret 2023-2024.....	26
Tips til ressurser og verktøy for personalet	26

Rammeplanen om årsplan

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeiers lokale tilpasning til pedagogisk praksis.

Vår barnehage

Bjelland barnehagen er en kommunal barnehage i Lindesnes kommune. Lindesnes kommune er en ny, sammenslått kommune, etablert 01.01.2020. Den består av de tidligere kommunene Marnardal-, Lindesnes- og Mandal-.

I etablering av en ny kommune, vil det være en overgangsperiode hvor rutiner, planer og satsningsområder må samkjøres og etableres og dette vil du i noen grad se i årsplanen.

Vedtekter for kommunale barnehager finner du [her](#).

Presentasjon av barnehagen

Bjelland barnehage er en to-avdelings barnehage med avdeling Knøttene 0-3 år og avdeling Trollungene 3-6 år. Barnehageåret 2023-2024 blir vi kun en avdeling-Trollungene avdeling. Dette pga antall barn som er søkt inn.

Barnehagen ligger i nordre del av Lindesnes kommune i Bjelland sentrum, og tilhører Bjelland og Laudal Oppvekstsenter. Vi ligger vegg i vegg med skolen og har glede av samarbeid med dem både faglig og praktisk.

Enhetsleder for Bjelland og Laudal Oppvekstsenter er Trude Larsen Tollefsen

Bjelland barnehage

Marnarveien 4380

4536 Bjelland.

Tlf: Trollungene 91 59 93 82

Personalet:

Styrer:

Rita Heddeland rita.heddeland@lindesnes.kommune.no

Pedagogiske ledere:

Mari Haaland mari.haaland@lindesnes.kommune.no

Barnehagelærer:

Blir ansatt ny i 1 års vikariat

Barne- og ungdomsarbeidere:

Gunn Haugland

Karin Rosseland

Avdelinger:

Knøttene: 0-3 år

Trollungene: 3-6 år

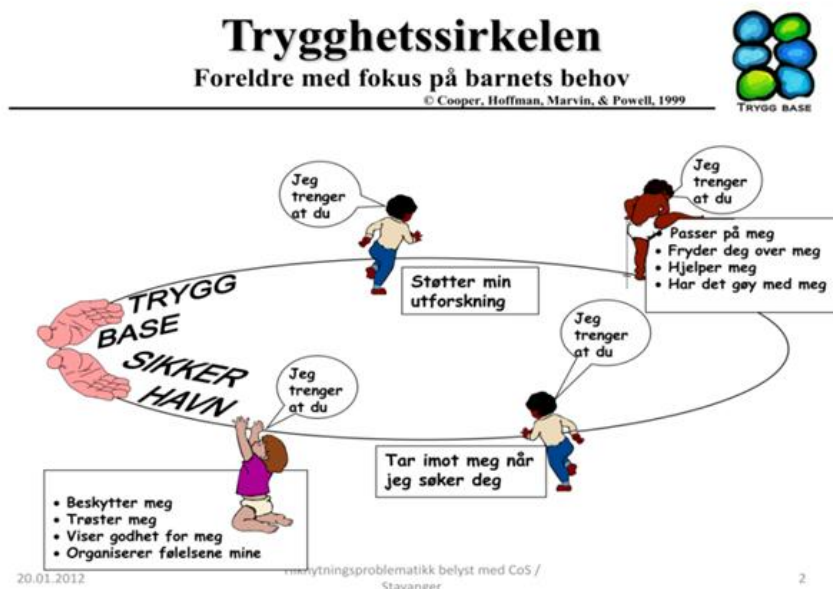
NB! Barnehageåret 2023-2024: Trollungene: 0-6 år

Åpningstid: 6:45-16:30

Ny i barnehagen

Slik vil vi motta barnet ditt i barnehagen vår:

Barn og foreldre skal ivaretas fra første stund, og det vektlegges god oppstart til barnet er trygg i barnehagen. Det er foreldremøte for «nye» foreldre med informasjon om hva det vil si å begynne i barnehage, forventninger og råd og veiledning. Der er besøksdager før barnet begynner slik at barn og foreldre får bli litt kjent, og barnehagen innhenter opplysninger om barnet slik at overgangen ikke blir så stor. Det er foreldrene som kjenner barnet best og barnets behov og rutiner skal ivaretas i barnehagen. Personalet jobber med å skape gode og trygge rammer for barna. Nye foreldre vil få tilbud om besøksdag før barnehagen tar feriestengt. Foreldrene må være med i

barnehagen de første dagene når barnet begynner. Tilvenningen til barnehagen er i ett samarbeid mellom barnehagen og det enkelte hjem, og vil variere etter barnets behov.

De fleste arbeidsgivere gir en til tre dager fri til tilvenning i barnehagen, men dersom en har mulighet kan det være lurt å ta ett par feriedager i tillegg.

Overganger innad i barnehagen

Slik vil vi legge til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe:

Overgangsrutinen her er ikke aktuelt nå siden vi har en avdeling, men vi lar det stå her om det blir endring og to avdelinger blir aktuelt igjen.

Nå barna på avdeling Knøttene skal over på stor avdeling (Trollungene), er det viktig at dette er trygt og godt og at de vil trives. I løpet av den tiden de har gått på avdeling Knøttene, er de ofte over på Trollungene og blir kjent med avdelingen og de voksne. Våren blir det mye tid sammen med «ny» avdeling. Utetiden i barnehagen er felles, noe som gjør at barna kjenner alle de voksne som jobber i barnehagen, og de barna som går i barnehagen. De bruker tid inne på avdeling Trollungene for å bli kjent. Så langt det er mulig, bemanningsmessig sett, blir personal fra Knøttene med over til Trollungene. Forholdene her i barnehagen er «så små» slik at daglig kontakt med barn og voksne fra begge avdelingene skjer ofte i løpet av dagen. Foreldre/foresatte «møter» begge avdelingene og personalet i løpet av barnehageåret. Dersom foreldre har spørsmål eller tanker rundt dette, kan foreldresamtalen på våren være en god arena for dialog om dette.

Overgang barnehage – SFO/ skole

Barn skal ha et sammenhengende læringsløp fra barnehage til SFO og skole. Foreldre, barn, barnehage og skole samarbeider for å skape en god overgang. For at barnet skal få en god start i skolen, er det viktig at skolen får opplysninger om det enkelte barns behov og utvikling. Våre rutiner for informasjon til skolen, er overgangsmøte med den aktuelle lærer. Siden barnehagen ligger ved siden av skolen, gjør dette at barna allerede fra de begynner i barnehagen får en kjennskap og nærere forhold til skolen. Skolen og barnehagen samarbeider og har gjensidig informasjon om årsplan for barnehagen og læreplan i skolen. Det er besøksdager på skolen, og elevene i 1. klasse og/eller de som skal være fadderne kommer over i barnehagen.

Fra oppstart høst har 5 åringene (førskolebarna) en egen gruppe som jobber med skoleforberedelse. Det vektlegges sosial kompetanse, selvregulering, mestring og kartlegging av det enkeltes barns ståsted. 5 års – klubben skal være læring gjennom lek der de voksne skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna blir kjent med hva som skjer i skolen og i skolefritidsordningen.

Slik forbereder barnehagen overgangen til skole for det enkelte barn:

Overgangsmøte med den aktuelle lærer. Dette skjer på våren og foreldre/foresatte må samtykke til dette overgangsmøtet. Det er det enkelte barns ståsted, interesse, sterke sider, behov og eventuelle tilrettelegginger som er hovedtema på overgangsmøte. Helsesøster kan også være til stede på disse møtene.

Samarbeidsutvalget:

Består av representanter fra barnehagen, fra foreldregruppen og fra kommunen. Utvalget skal være rådgivende, kontaktskapende og et samordnende organ hvor oppgavene er å fremme samarbeid mellom foreldre, personal og eier. Utvalget godkjenner årsplanen og ser til at barnehagen drives innenfor rammen av barnehageloven og vedtekter.

Foreldreråd:

Er alle foreldrene, og de skal fremme fellesinteressen til foreldrene, og skal bidra til samarbeid mellom barnehagen og foreldregruppen og å skape et godt barnehagemiljø. Foreldrerådet skal bli forelagt saker som er viktige for foreldrene i forhold til barnehagen. De har rett til å uttale seg i saker før avgjørelser tas. Saker kan tas opp i rådet eller gjennom foreldrerepresentantene. Ved avstemning gir det en stemme for hvert barn, og flertallsvedtak gjelder.

Retningslinjer ved sykdom

Se link Helsenorger.no: [Når barn bør være hjemme fra barnehagen](#)

Barnehagens formål og innhold (§ 1 i Barnehageloven)

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskap og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for felleskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

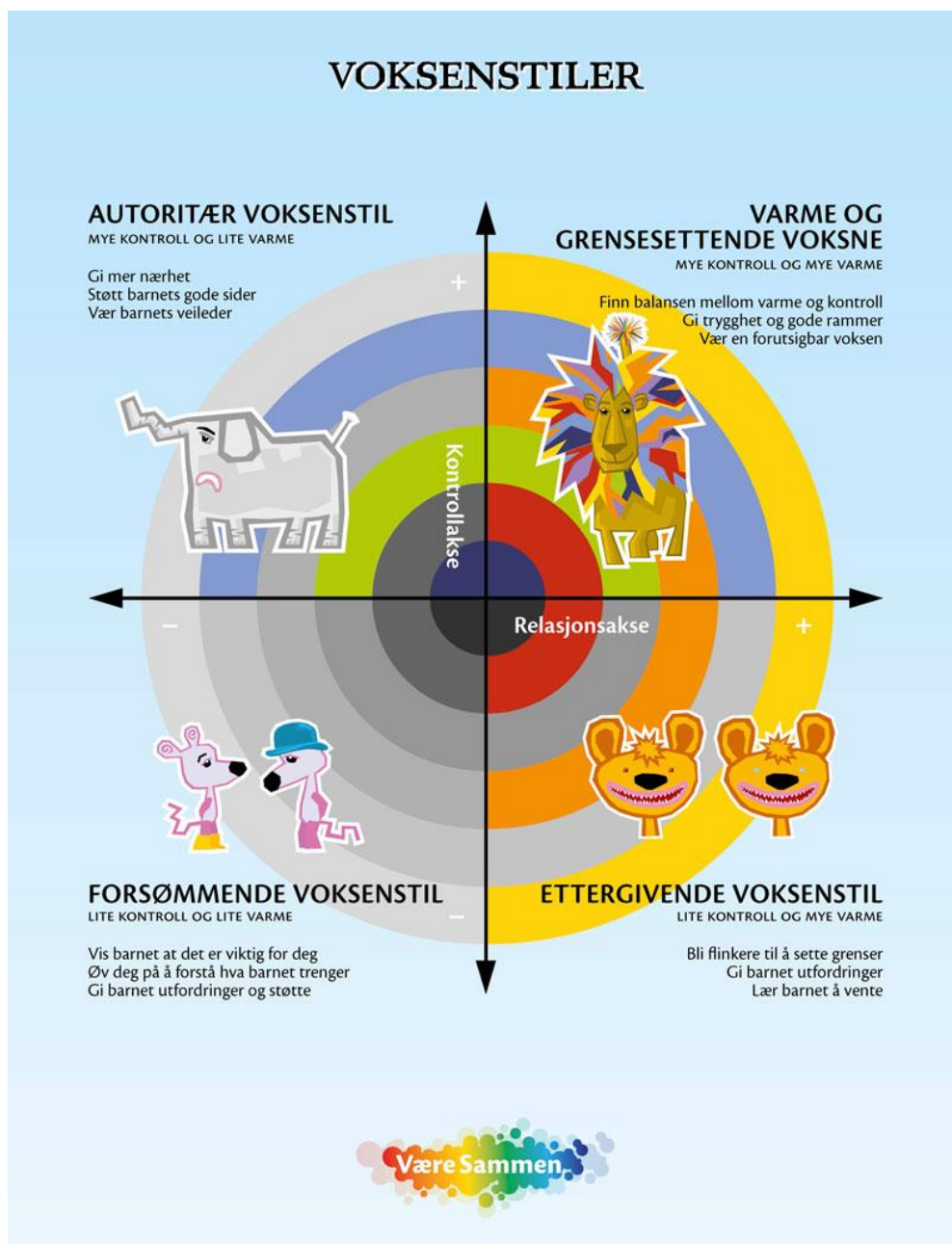
Våre felles verdier

Barna i barnehagene i Lindesnes kommune skal oppleve at barnehagen er et godt sted å være, hvor de får leke, lære og blir møtt med respekt og tillit. Personalet jobber kontinuerlig med utvikling av barnehagens kvalitet ved å sette av tid til refleksjon over egen praksis og gjennom ulike kompetansehevende tiltak.

Den autoritative voksenstilen

Fra kommuneplanen for Lindesnes kommune, Bedre sammen

- *Våre innbyggere er godt rustet for utdanning og arbeidsliv. Barnehage er en mestringsarena for alle.*
 - *Vi utvikler systemer slik at alle barn får brukt sitt talent og læringspotensial.*
 - *Vi vektlegger skapende arbeidsmåter, som entreprenørskap i barnehage og skole.*
- *Lindesnes kommune har en sunn økonomi og en robust organisasjon.*
 - *Vi utvikler rause ledere som gir rom for nytenkning og handlekraft, som involverer og motiverer og skaper resultater gjennom trygge medarbeidere.*

- *Vi styrker digitale ferdigheter blant ansatte og innbyggere, og bruker teknologi for å forenkle og forbedre arbeidsprosesser og samhandling på tvers.*
- *Alle som kan, deltar i yrkeslivet, og vi har økt andel som er i lønnet arbeid.*
 - *Vi øker antall læreplasser innen utdanninger hvor det er behov for arbeidskraft.*
 - *Vi tilrettelegger for at mennesker kan få brukt sin arbeidsevne ved behov for redusert stilling.*
- *Barn har en trygg oppvekst som gjør dem rustet til å mestre livet.*
 - *Barn medvirker aktivt i sin hverdag*
 - *Vi legger til rette for at alle barn og unge trives i et godt og inkluderende miljø*
 - *Vi avdekker barns behov for støtte og hjelp tidlig, og det følges opp*
 - *Vi øker vår kompetanse på barn og unges digitale liv, for å forstå mulighetene dette gir og forebygge uønskede hendelser.*

Felles satsningsområder for oppvekst i Lindesnes kommune

Hovedsatsingene i oppvekst i sees i sammenheng med Regionplan Agder2030, Kommuneplanen «Bedre sammen 2020-2032», Rammeplan for barnehager og Regional strategi for kompetanseutvikling i barnehagene (ReKomp). På bakgrunn av vedtatt kommuneplan og planstrategi i Lindesnes kommune vil det bli utarbeidet en felles kompetanseutviklingsplan for kommunen.

- Digitalisering
 - Mål:
 - Økt effektivitet og kvalitet i ledelse og forvaltning
 - Mer læring og økt inkludering for barn og unge
 - Oppdatert og fremtidsrettet kunnskap, kompetanse og kunnskapshåndtering
 - Helhet og sammenheng i opplæringsløpet
 - God og åpen kommunikasjon og kunnskapsoverføring mellom barn og unge, foresatte, barnehage, skole og det tverrfaglige kompetansemiljøet
 - For barnehagene våre kan det eks bety at vi oppgraderer det digitale utstyret vårt, og vi får økt digital kompetanse i personalgruppa.
- Entreprenørskap
 - Mål:
 - Utvikle barn og ungdoms kreativitet, skaperglede og mestringstro
 - Gi barn og ungdom forståelse for betydningen av verdiskapning og nyskapning i arbeidslivet
 - Fremme barn og unges samarbeidsevne og ansvarsbevissthet
 - Styrke samhandling i lokalsamfunnet mellom næringslivet- og arbeidslivet og barnehagene og skolene
 - For barnehagene våre kan det eks bety at vi samarbeider med eks SKAP folkehøyskole, noen barnehager er «Livsglede barnehager» og andre har et tett samarbeid med det lokale næringslivet.
- Inkludering
 - Mål:
 - Alle barn og unge i Lindesnes skal ha et opplæringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring
 - Alle barn og unge i Lindesnes opplever mestring på trygge og gode leke og læringsarenaer

- Alle barnehager og skoler i Lindesnes arbeide helhetlig og systematisk med utvikling av godt foreldresamarbeid og utvikling av gode nærmiljøer
- For våre barnehager kan det eks bety at vi har et høyt fokus på voksenrollen til den ansatte, vi er opptatt av mangfold og vi jobber bevisst mot krenkelser.

- Språk, lesing og skriving
 - Mål:
 - Det er bibliotek og utlån av bøker i alle barnehager.
 - Alle barn blir lest høyt for hver dag i barnehagen.
 - Det er et spennende leseprosjekt i barnehagen hvert år.

For våre barnehager kan det eks bety at vi bruke dialogisk lesing som metode.

Hovedsatsingsområde i vår barnehage

Barnehagen har, etter evaluering av årsplanen for forrige barnehageår, vurdering av praksis og innspill fra barn og foresatte, valgt følgende hovedsatsingsområde for neste barnehageår:

HELSE MED FOKUS PÅ FYSISK AKTIVITET OG MÅLTIDER

Barna tilbringer store deler av dagen i barnehagen og er en arena som er viktig for å legge grunnlaget for gode helsevaner for resten av livet.

Små barn trenger fysiske rammer som legger til rette for at de kan ta sunne måltidsvalg og være i tilstrekkelig fysisk aktivitet den tiden de oppholder seg i barnehagen. De har også behov for å oppleve at det sosiale miljøet barna imellom og mellom personalet og barna støtter sunne valg. En god pedagogisk gjennomføring av folkehelseiltak i barnehagen vil utvikle små barns motivasjon for å velge sunn mat og være fysisk aktive. (Fra boka «Måltider og fysiskaktivitet i barnehagen» 2010 av Britt Unni Wilhelmsen og Asle Holthe)

Barnehagens arbeid med helse, måltider og fysisk aktivitet er nedfelt i barnehageloven, rammeplanen, forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler og [helsedirektoratets retningslinjer for mat og måltider i barnehagen](#)

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. (Barnehageloven §2)

Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner. (Rammeplanen kap.1 om «livsmestring og helse».

Vi har gjort oss noen erfaringer med at et positivt og undrende fokus på måltider skaper en kultur der det er spennende å tøyne egne grenser og prøve ut annen mat. Vi ønsker å jobbe videre med denne arbeidsmetoden og i tillegg også ha fokus på fysisk aktivitet gjennom barnehagedagen. Med dette ønsker vi å ha et helhetlig fokus på helsearbeidet i barnehagen vår. Vårt mål er:

Barna opplever samhold, glede og mestring i fysisk aktivitet og under måltider.

Vi vil jobbe med helse i fysisk aktivitet og under måltider på følgende måter:

Samhold, glede og mestring i fysisk aktivitet:

- Vi bruker gymsalen ukentlig.
- Barna er med å planlegge og klargjøre gymsalen for aktivitet og lek.
- Ute og innemiljøet organiseres til allsidig aktivitet for alle aldersgrupper.
- Barnehagen har puterom inne hvor barna kan være fysisk aktive.
- Barna er med på å utforme regler for bruk av puterommet.
- Vi går turer i nærmiljøet i variert terreng.
- De voksne tilrettelegger for passe utfordringer for det enkelte barn.
- Vi legger opp til varierte aktiviteter med grunnleggende bevegelse som gå, løpe, hoppe, rulle, krype, klatre, kaste og henge.
- Vi veksler mellom aktivitet og hvile

Samhold, glede og mestring i måltider:

- Vi følger helsedirektoratets retningslinjer for kost og gjennomføring av måltider
- Barna tilbys en variert og sund mat
- De voksne bidrar til positivt fokus, nysgjerrighet og matglede i måltidet og til maten.

- Vi prøver å unngå matsvinn med å beregne passelig mengde mat
- Vi lar barna delta i forberedelse, tilberedning og opprydding av maten.
- Vi beregner god tid til måltider, minst 30 min
- Vi tilpasser forventninger til barna i måltidet etter alder/modning.
- Barna øver seg på å beregne hvor mye de skal forsyne seg med/orker å spise. Noen barn må øve seg mer enn andre.
- Barna kjenner selv/bestemmer når de er mette og trenger ikke å spise opp mat/ drikke opp da.
- Vi serverer samme rett flere ganger slik at barna kan få mulighet til å bli vant med denne retten.

De voksnes rolle er viktig i dette arbeidet med å skape gode opplevelser og holdninger i barnas møte med mat og fysisk aktivitet i barnehagen. Det å gi barnet mestringstro på egne evner å kunne tørre og utfordres i nye situasjoner er vesentlig for å lære og utvikle seg. Her har vi voksne en mulighet til å veksle mellom å støtte og utfordre barna slik at de hjelpes frem til å tørre å prøve noe nytt. For å lykkes her vil et tett samarbeid med

foreldre være avgjørende. Vi vil ha mat, helse og fysisk aktivitet som tema på foreldremøte og aktivt bruke IST for å dokumentere og synliggjøre dette arbeidet i barnehagen. Barnas medvirkning er også vesentlig og ivaretas med at barna er med i planlegging og forarbeid til måltider og aktiviteter.

Tverrfaglig samarbeid

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere som barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjon, skoler, Universitetet i Agder etc. Her kan barnehagen hente hjelp når det er behov for det. Helsesykepleier er tilgjengelig for å bistå med hjelp og er tilstede på skolen og barnehagen ca en gang i uka.

Helsetjenester som omhandler barn er nå samlokalisert i Familiens hus, der man treffer helsesykepleier, familieterapeut, psykolog, jordmor, fysioterapeuter, barnevernsarbeidere og skolehelsetjenesten. Også barnehagen henvender seg her når det er behov for det.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene både individuelt og som gruppe. Foreldrenes rett til medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er, ifølge barnekonvensjonen og barneloven, foreldrenes ansvar. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet.

Samarbeid om hvert enkelt barn skjer i de daglige møtene og i planlagte samtaler. Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg som er rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for

barnehagen og foreldrene. Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan. [Rammeplanen om samarbeid mellom hjem og barnehage.](#)

Det finnes et nasjonalt utvalg for foreldre med barn i barnehagen - [fub](#)

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon vedrørende barn, de foresatte og personalet. Alle som jobber i barnehagen må legge fram politiattest. Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#) som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare. Foreldre vil, som en hovedregel, bli informert og involvert i saker som gjelder deres barn.

Barn og barndom

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek blir ivaretatt og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek.

Lek /læring

Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære å mestre. Dette skal blant annet komme til uttrykk i arbeid med rammeplanens fagområder.

Fagområdene er:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi
- antall, rom og form
- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn

Rammeplanen [om fagområdene.](#)

Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Barns lek og medvirkning preger barnehagehverdagen. Lek og læring i barnehagen forgår både ute og inne, - både analogt og digitalt. Fra Rammeplanen [Om barnehagens digitale praksis](#)

Slik vil barnehagen benytte digitale verktøy for å berike barnas lek og læring:

Barna i Bjelland barnehage har IPader på avdelingene. Disse brukes i forhold til Digital didaktikk og inkludering, et e-læringsprosjekt laget for barn (de største barna i barnehagen og elevene i skole) med tanke på inkludering, sosial kompetanse, lesing og skrivning, regning og teknologi mm. I barnehagen er det også prowisjer skjerm og smartboard tavle. Barna skal få oppleve digitale verktøy, sammen med andre barn, i en skapende prosess. Dessuten er det en forutsetning at det er en pedagogisk målsetting ved bruken, for eksempel brukt til språkutvikling. Legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer. Digitale verktøy brukes til foto, bilder, lyd og tekst, til tegning, pedagogiske spill og oppgaver. De erfarer bruk at digitale verktøy som

hjulepimiddel til å søke opp ting de lurer på/undrer seg over, nettvett og god bruk at digitale verktøy Ta for eksempel et bilde som skal være dagens foto i barnehagen. Spør barna hva de tror egner seg og ikke. Og hvorfor ikke. La dem bli bevisste og lær dem at de har rett til å si nei. Små barn er utsatt for svært mye digital eksponering fra foreldre og andre voksne i dag, og de må lære at de har rett til både personvern og at deres meninger har betydning. Barn skal vite at de selv kan godkjenne hva som deles. Lek med ord og bilde, lyder og bokstaver, inkluderende spill også med tanke på samarbeid er også noe av opplevelsen i møte med digitale verktøy i barnehagen.

Punkter for egeuvurdering av lek og læring

Med utgangspunkt i barnehagens prioriteringer, har vi valgt følgende punkter for egeuvurdering av praksis:

- Vi ser barn som er trygge, har tro på sine egne evner, er kreative, utforskende, smiler og trives.
- Barnet skal oppleve trygghet og trivsel, humor, glede og tilpassede utfordringer som de har mulighet til å mestre.
- Den voksne skal se det enkelte barnet og bidra til at barnet får tro på seg selv og egne evner. Den voksne skal være aktivt tilstede og være en varm og omsorgsfull voksen som barnet har tillit til.

Eksempel:

Det er utelek i barnehagen og alle flere av barna er i lek på «toget» ute. De leker at de er på togtur. En kjører toget, en er konduktør og flere av barna er passasjerer. Toget skal kjøre helt til byen og underveis kommer det flere og flere passasjerer på. Det ender til slutt med tårer og kringling blant togpassasjerene og noen barn vil ikke være med på leken mer.

Den voksne som er i nærheten går bort til barna og spør om hun også kan sitte på med toget. Ja hun kan vel det da, sier barna, og den voksne setter seg på toget.

Den voksne spør om ikke de barna som gikk av toget vil være med på toget igjen og det vil de. Den voksne går inn i rollen som togfører og toget kjører av sted. Toget kjører helt til byen og har flere stopp underveis for å kjøpe «godteri» og ulike «supper».

Demokrati og barns medvirkning

Barnehagen skal fremme danning og læring. Med danning mener vi livslang læring der de voksne møter barna åpent og undrende, og barna opplever at de er likeverdige og aktive parter. I framtiden trenger vi mennesker som er delaktige, ansvarlige, kreative og reflekterte.

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende felleskap hvor barna får anledning til å ytre seg, blir hørt og delta.

Barns medvirkning handler først og fremst om en holdning hos de voksne i relasjonen med barn. Barn skal bli møtt som selvstendige mennesker. Uavhengig av alder og forutsetninger, skal barn få erfare at deres stemmer blir lyttet til. Vi skal sørge for at barnas erfaringer og synspunkter får innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Se rammeplanen om [demokrati](#), om [barns medvirkning](#) og om [læring](#).

Punkter for egenvurdering

For vurdering av måloppnåelse og som grunnlag for refleksjon over egen praksis, har vi prioritert å se etter disse punktene:

- De voksne skal sørge for at alle barna får øvelse og støtte til å uttrykke egne meninger ut fra alder og modenhet.

- Barna får øver seg på å lytte til hverandre med respekt, og det å bli enig om en felles beslutning.
- Barna skal oppleve spennende, kreative og lærende aktiviteter og lek, der barna får være med på hele prosessen fra planlegging, gjennomføring og evaluering.
- Vi har en holdning i barnehagen at alle barn og voksne er viktige og verdifulle deltakere i felleskapet.

Eksempel

Her er et eksempel på hvordan demokrati og barns medvirkning kan komme til syne i barnehagen:

Ved frokostbordet sitter flere barn sammen og spiser nistematen sin, en voksen sitter også sammen med barna. Noen av barna har stor appetitt og spiser raskt opp det meste som ligger i matboksen, mens andre har mindre appetitt. Et av barna har spist to munnfuller av en skive, og 4-5 druer. «Jeg er mett.» sier barnet til den voksne. «Du har ikke spist så veldig mye. Tror du at det er nok frokost for deg nå?» svarer den voksne. «Ja, jeg er mett» gjentar barnet. «Det er du som kjenner på din mage om du er mer sulten eller mett. Så hvis du er ferdig så kan du gå ifra bordet om du vil. Sier den voksne og smiler til barnet. Barnet smiler tilbake, sier takk for maten og pakker sammen matboksen sin. Det at barnet får lov til å uttrykke seg, si sin mening, følge sin egen følelser gjør at de opplever at deres stemme blir hørt, og at deres erfaringer og synspunkter har en verdi. Den voksne tar her barnet på alvor, lar barnet uttrykke seg og viser at barnets meninger er viktige.

Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling, i omgivelser der voksne er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen arbeider systematisk med å utvikle barnehagens språkmiljø. Språkarbeidet inngår blant annet i barnehagens arbeid med fagområdene.

Rammeplanen om [kommunikasjon og språk](#).

Punkter for egenvurdering

- «Bader» barna i bøker med eget barnehagebibliotek, jevnlig besøk på biblioteket i butikken, og med høytlesning for barna.
- Bruker dialogisk lesning i arbeidet med bøker og språktrening

- De voksne tilrettelegger for at alle barna skal få uttrykke seg og føle mestring språklig, både verbalt og nonverbalt.
- Barna får oppleve høytlesning, sang, rim og regler i barnehagehverdagen.
- De voksne er lydhøre for den enkelte og gir rom for gode samtaler med barna.

Eksempel

Her er et eksempel på hvordan verdiene i rammeplanen kan komme til syne i arbeid med kommunikasjon og språk:

Et barn og en voksen sitter på gulvet og leker med biler. «Kjøre opp» sier en toåring, og kjører lekebilen sin opp på en kasse. «Ja, du kjører bilen opp på kassa» svarer den voksne, og bekrefter med det det som barnet sa og gir barnet en mer utfyllende setning som kan være med på å utvide barnet ordforråd og sin begrepsforståelse, dette videreutvikler barnets språk.

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barna skal oppleve å være en betydningsfull person i fellesskapet. Barnehagen skal være preget av åpenhet og raushet, der mangfold sees på som en ressurs. Barnehagen skal blant annet gjennom fagområdene jobbe med mangfold, likestilling og gjensidig respekt. Rammeplanen om [mangfold og gjensidig respekt](#) og om [likestilling og likeverd](#).

Punkter for egenvurdering

- I vår barnehage synliggjør vi mangfoldet i barnehagen ved å ha markeringer og aktiviteter som er representert i vår barnehage. For eksempel: høytidsmarkeringer, mattradisjoner, språk aktiviteter mm.
- Vi jobber bevisst mot likeverd og likestilling med å organisere barnegruppa på tvers av kjønn. For eksempel ved plassering av barna med måltid og i gruppedelinger i aktiviteter og frilek.
- I personalgruppa jobber vi med holdninger og bevisstgjøring rundt likestilling og likeverd i forhold til bl.a. kjønn, funksjonsevne, sosial status, kultur og livssyn.

Eksempel

Her er et eksempel på hvordan mangfold, likestilling og gjensidig respekt kan komme til uttrykk i barnehagens praksis:

Et barn har gjemt seg under et bord og sitter der og gråter. En voksen setter seg ned ved siden av barnet og sier «Hva er i veien, Elin?» Barnet sitter med ansiktet gjemt i hendene og svarer ikke. «Jeg ser at du er lei deg» Sier den voksne, og med det understreker for barnet at det blir sett. «Det er enklere for meg å hjelpe deg hvis jeg vet hvorfor du er lei deg». «De andre jentene sier at jeg ikke får lov til å være med fordi jeg ikke har langt hår sånn som de» sier barnet. «Men de har ikke lov til å stenge deg ute selv om dere ikke har likt hår» svarer den voksne, og understreker med det for barnet

at likeverd og likestilling fremmes i barnehagen, og at diskriminering motvirkes. «Jeg kan bli med deg så kan vi snakke med de andre jentene om dette.» Den voksne vil hjelpe barnet slik at det er inkludert, føler seg vedsatt og er del av felleskapet i barnehagen. Barnet holder den voksne i hånden, og sammen går de bort til de andre og får ordnet opp i det som ble ugreit.

Bærekraftig utvikling

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i, både her og nå, og i fremtiden. Barna skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Gjennom fagområdene skal barnehagen jobbe med bærekraftig utvikling. Rammeplanen om [bærekraftig utvikling](#).

Punkter for egenvurdering:

- Vi kildesorterer søppel sammen med barna
- Kreativt bruk av ressurser, gjelder både gjenbruk og ting vi finner i naturen
- Barna er trygge når de ferdes i skog og mark, er utforskende, har kunnskap og kjenner tilhørighet til natur. En tilhørighet som fører til at vi ønsker å verne og ta vare på det vi har rundt oss.

Eksempel:

Her er eksempel på hvordan bærekraftigutvikling kan komme til uttrykk i barnehagens praksis:

På skogsturene våre gjennom høsten samler vi inn greiner, kongler, frø og annet som vi kan bruke til julegaver, dekorasjoner o.l. Kanskje må det tørkes og sorteres så det er brukbart når vi finner det fram i desember.

Livsmestring og helse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og medopplevelser. Barna skal oppleve å mestre sine hverdager og liv, i trygge omgivelser, med rom for utforskning og sunne helsevaner. Vi gir barna grunnlag for å utvikle matglede, og vi gir dem kunnskap om hva om er sunn mat. Barnehagen skal jobbe med

livsmestring og helse i møte med rammeplanens fagområder. Barna skal møtes med en holdning der de voksne søker å forstå hva som ligger bak barns atferd. Barna skal støttes i å håndtere livene sine gjennom trygghet, relasjon og støtte til

god følelsesregulering. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages. Rammeplanen om [livsmestring og helse](#).

Punkter for egenvurdering

- Vi har et miljø som gjenspeiler undring, glede og humor.
- Barna få sunn og variert mat i barnehagen og er delaktige i tilberedelse av maten.
- Barnehagen er organisert slik at barnas behov for aktivitet og hvile ivaretas.
- Barna opplever glede og mestring i fysiske aktiviteter.
- De voksne støtter barna i å takle utfordringer og motgang.

Eksempel

Her er et eksempel på hvordan verdiene i rammeplanen kan komme til syne i arbeid med livsmestring og helse:

Det er mandag morgen, en voksen har samlet ingredienser til et suppemåltid for å forberede dagens måltid. I dag er det to årskull som jobber sammen med å rive, kutte, skjære og røre. Noen lurte på hvorfor det heter brokkoli, den er også litt lik på blomkål, men har ulik farge... smaker den likt tro? Vi har gulrøtter hjemme sier en.. jeg liker ikke løk sier en annen..., hvor mange gulrøtter skal vi ha oppi? sier en voksen.. hvor mange er vi som skal spise i dag.... det er vanskelig å skjære du kan bare gjøre sånn (en av guttene viser hvordan blomkålen kan rives i stedet for å skjære)

Samtalen går om mange ting når vi jobber sammen, vi hjelper hverandre, finner løsninger, og kan fundere på smak, lukt, form, farge, hva vi liker....

I år har vi valgt helse, mat og fysisk aktivitet som hovedsatsningsområde. Se mer under kapitlet *hovedsatsningsområde i vår barnehage* for utdyping av dette temaet.

Psykososialt barnehagemiljø

Fra Barnehageloven kap. 8

«Alle som arbeider i barnehage, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Alle som arbeider i barnehage, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.»

Alle som arbeider i barnehagen skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Ved mistanke om at et barn ikke har det trygt og godt skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal det settes inn egnede tiltak. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering. Barnehagen skal lage en skriftlig plan, og i planen skal det stå:

- a) hvilke problemer tiltakene skal løse
- b) hvilke tiltak barnehagen har planlagt
- c) når tiltakene skal gjennomføres
- d) hvem som skal gjennomføre tiltakene
- e) når tiltakene skal evalueres

Fra Rammepplanen kap. 1

«Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at alle barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.»

Inkluderende barnehagemiljø

I Bjelland barnehage skal alle barn skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og få hjelp og støtte for det de har behov for. Vi tar imot alle barna med for eksempel: «Hei så fint at du kom i barnehagen i dag.» De voksne har ett fang, en hånd å holde i om barnet skulle trenge det.

Vi skaper trygghet og anerkjennelse så barnet skal føle tilhørighet i barnehagemiljøet. De voksne bygger gode relasjoner til alle barna og de har fokus på inkludering slik at alle barn har en venn eller noen å leke med. Vi voksne er veiledere dersom de strever eller «står litt fast». Personalet skal jobbe for et miljø som gir barna omsorg, og som verdsetter barnas egen omsorgshandlinger. For eksempel: «Jeg så du hjalp Knut med å få løs sykkelen. Det var kjempeflott.»

Barns egen ord, uttrykk, meninger og handlinger skal være med å prege deres barnehagehverdag. Barns medvirkning er viktig i vårt arbeid for inkludering, trivsel, lek og læring.

Vurdering og veien videre

Hovedmålet med vurdering er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. I vår barnehage arbeider vi kontinuerlig med vurdering, der hele personalet deltar. Gjennom å reflektere over egen praksis er målet å utvikle kvaliteten på tilbudet til beste for barna.

Når barnehagen gjennom året jobber med egenvurdering, tas det utgangspunkt i punktene som er skissert under hvert tema i årsplanen. Progresjonen vil kontinuerlig evalueres i lys av disse. Dette for å sikre at barnehagen gjennom året legger til rette for at alle barn, i alle aldersgrupper, får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Progresjon i barnehagens innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø

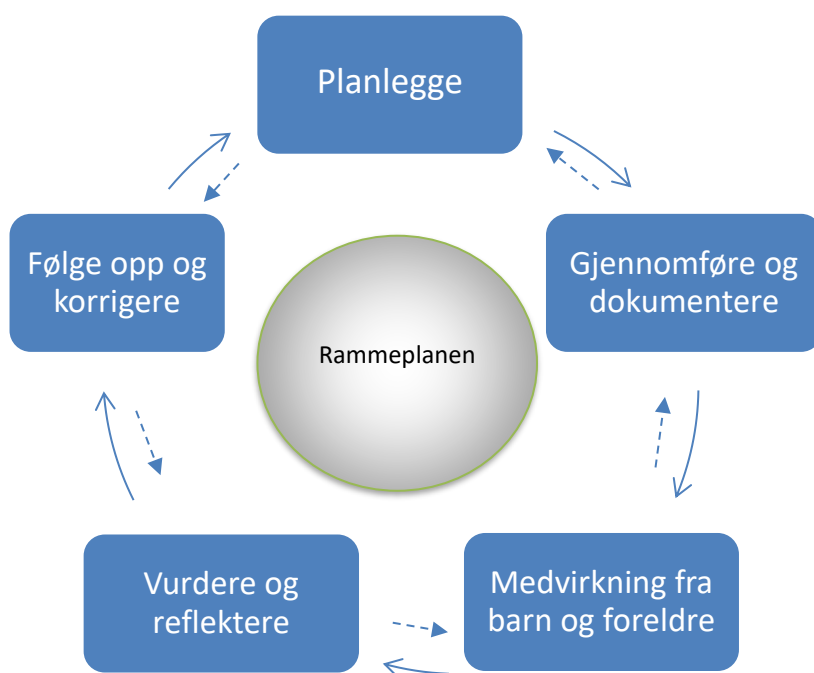
Vi tar utgangspunkt i punktene for egenvurdering som er skissert under hvert tema i årsplanen. I vurderingsarbeidet spør vi oss: Hvordan kommer progresjon til uttrykk i vår praksis når det gjelder «pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø»? Rammeplanen om [progresjon](#).

Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon skiller seg fra ordinær dokumentasjon ved at den bidrar til kritisk refleksjon over praksis. Når barnehagen arbeider med egenvurdering og progresjon er det den pedagogiske dokumentasjonen som vektlegges, da den rommer mulighet for endring og utvikling av praksis.

Plan for arbeidet

I denne årsplanen har vi gitt noen punkter for egenvurdering innenfor viktige områder i barnehagens tilbud. Disse punktene skal brukes i barnehagens vurderingsarbeid og i tillegg sikre progresjon.

Pedagogisk dokumentasjon er en arbeidsmåte som skal gjøre pedagogisk arbeid synlig og åpen for tolkning, dialog, diskusjon og innsikt. Barnehagens praksis blir til pedagogisk dokumentasjon når personalet og barna reflekterer over og diskuterer praksisen.

Slik jobber vi med vurdering og progresjon i vår barnehage:

Organisering:

- Avdelingsmøter annenhver uke, der vi evaluerer, bruker case og planlegger
- Pedagogiskleder møter annenhver uke der vi evaluerer og planlegger arbeidet med barna og samarbeidet med hele personalgruppa.
- Personalmøter og planleggingsdager. Vi jobber her med praksisfortellinger og refleksjons oppgaver rundt holdninger, arbeidsmetoder og voksenrollen.

Metoder og verktøy:

- Bruk av kartlegging som «Alle med», event «Tras»
- Barnesamtaler
- Kontaktbarometer, fylles ut og gjennomgås hvert halvår, event oftere
- Skrive «Dagen i dag» på IST
- Lage månedsbrev og månedsplaner
- Vi tar bilder av aktiviteter, turer og andre situasjoner. Legger ut på IST.
- Barnehagebasert utviklingsarbeid der alle i personalgruppa og foreldre og barn får medvirke.

Tabell som illustrerer eksempler på progresjon

Fagområder	1-2 år	2-3 år
Kommunikasjon, språk og tekst	Speile barnet med ord og handling. Sette ord på det barnet f.eks peker på, opplever, føler og ser.	Gjennom samtale, opplevelser og bøker, utvide ord og begrepsforståelse. Sette ord på handling, gjenta det barnet sier og utvid til enkle setninger
Kropp, bevegelse, mat og helse	Legge til rette for aktiviteter som stimulerer til å reise/sette seg, rulle, stå og gå, gå i trapper o.l	Barnet kan øve på å kle av seg, bruke spiseredskap, vaske hender selv. Går i ulendt terreng, sykler, løper og hopper. Slutter med bleier og kan etter hvert gå på do selv

Kunst, kultur og kreativitet	Gi barnet gode opplevelser, anerkjenne og sette ord på det barnet ser og gir uttrykk for. La barnet utforske ulike materiell f.eks vann, sand, fingermaling ol.	Gi barnet tilgang på kunst og kulturopplevelser. Anerkjenne barnets opplevelser, og legge til rette for barnets egne uttrykk og kreativitet. God tilgang på verktøy, maling, pensler o.l. Tid og veiledning i bruk av teknikker.
Natur, miljø og teknologi	Opplere sammen med barnet. Bruke sansene, beskrive og sette ord på. Korte turer i nærområdet/skogen	Tur i skog og mark. Utforske, lukte, lytte og kjenne. Ord og begrep knyttet til vær, temperatur, årstid, dyreliv o.l. Bruke skogen som lekearena.
Antall, rom og form	Bruke hverdagssituasjoner til å beskrive/erfare mengder, rom og form. Være tilgjengelig voksen som barnet kan bruke som trygg base til å utforske fra. Telle fingre og tær, bruke regler/sanger. Leke med former, puttebokser	Leke og eksperimentere med mengder, tall og former. Bruke hverdagssituasjoner til å erfare og utforske. Bruke bøker, rim og regler. Bruke matematiske begreper reflektert og aktivt.
Etikk, religion og filosofi	Barnet skal erfare omsorg og respekt. Enkle sosiale regler som at vi er snille og kan hjelpe hverandre. Vi deltar besøker kirka og har tradisjoner foran hver høytid. Undre seg sammen med barnet, bruke sansene.	Vi vektlegger en anerkjennende og respektfull væremåte. Vi har fokus på et inkluderende miljø, der det er plass til alle. Vi besøker kirka og har tradisjoner foran hver høytid. Anerkjennelse av det enkelte barns opplevelser.
Nærmiljø og samfunn	Gjør oss kjent i nærområdet. Tur til butikken og biblioteket. Kirkebesøk. Bruke grillbua, og se på dyr og maskiner hos bonden Ivar. Bli kjent med personer tilknyttet oppvekstsenteret.	Vi bruker nærområdet som Trollaldalen og Knertenskogen, samt fotballbanen. Jevnlige turer til biblioteket, inn på skolen eller butikken. Kirkebesøk. Bruke grillbua, og se på dyr og maskiner hos Ivar. Bli kjent med personer tilknyttet oppvekstsenteret.

Fagområde	3-4 år	4-5 år	5-6 år
Kommunikasjon, språk og tekst	Bruker bøker. Benevner ord/uttrykk med rette stavelse. Sette ord på følelse.	Bruke bøker. Se på bokstaver og tall. Øve på sin bokstav og leke skrive.	Når vi leser, fører vi finger under teksten. Vi skriver bokstaven vår/navnet vårt. Undres sammen med barna. Barna lager egne tekster, lekeskriver og lager tegninger av historier eller opplevelser.
Kropp, bevegelse, mat og helse	Turer i skog og mark. Små grupper som er med og lager mat, barna lærer om godt kosthold. Lærer om kroppen vår.	Turer i skog og mark. Små grupper som lager sund god mat og lærer om godt kosthold.	Turer i skog og mark. Lærer om kroppen, temperaturer -regulering, kroppens behov og funksjon
Kunst, kultur og kreativitet.	Vi maler, tegner og tar bilder. Barna får selv bruke kreativiteten og gode ideer/innsjill	Nye teknikker innenfor tegning, maling og bildebehandling. Vi gir dem oppgaver der de kan bruke fantasi eller fakta. Barna får gjøre bruk av egen kreativitet/ ideer.	Videreutvikle uttrykk, metoder og teknikker innenfor tegning, maling og bildebruk. Digital didaktikk, der ipad og prowise skjermen blir brukt. Vi undrer oss sammen med barna og prøver å finne svar (søker på nett). Vi markerer Samenes dag.
Natur, miljø og teknologi	Vi lærer å bli glad i naturen å ta vare på den. Se på insekter og lære å ta vare på dem. Vi lager konstruksjoner av ulike materialer.	Vi leker mye ute i naturen så barna kan bli glade i og ta vare på naturen. Vi bruker ulike redskap og teknologier. Lar barna få tid og anledning til å undres, reflektere og finne sine svar og få erfare.	Vi lærer om søppel sortering. Bruker naturen til lek og undring. Barna kan bruke ulike redskap og teknologier til undring og svar. Vi googler ting vi undres over, for eksempel «hvilket dyr løper raskest?» Har marken øyner – hvordan ser den?

Antall, rom og form	Vi teller, måler og kategoriserer. Ser på ulike former og farger.	Automatiserer tall rekken til 5. Undres når vi har fem epler og tar vekk to, hvor mange har vi da? Bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse.	Vi måle væske, mel ol. i liter og desiliter, vekt og veiing, eks til matlaging. Automatiserer tallrekka opp til 10.
Etikk, religion og filosofi	Vi ser på ulike tradisjoner og høytider. Vi hører om ulike familie sammensetninger. Betydningen av ulikheter og særegenhet. Bruker åpne spørsmål i barns undring.	Skaper rom for at barna kan fortelle om erfaringer og tanker de måtte ha rundt livet, livssyn og filosofere sammen med dem.	Vi skaper forståelse og respekt for oss selv og andre. Hører om hvordan andre bor og ulike levesett. Respekt for andres meninger, følelser og holdninger. Ulikheter skaper mangfold.
Nærmiljø og samfunn	Vi går på butikken, biblioteket, bondegård besøk, kirken og bruker naturen rundt barnehagen.	Bruker butikken, biblioteket, bondegård besøk, kirken og bruker naturen rundt barnehagen. Vi går på historiske plasser her i bygda.	Bruker butikken, biblioteket, bondegård besøk, kirken og naturen rundt barnehagen. Er med skolen på sommer avslutnings tur. Lærer/hører om andre kulturer og land.

Bursdager feires i barnehagen: Vi flagger, barnet får krone og bursdagssamling.

Årshjul – oversikt over temaarbeid, aktiviteter og fester

Temaene/aktivitetene blir spesifisert mer i månedsbrevne som kommer hver måned.

Måned	Tema/aktivitet/fest
August	Oppstart nye barn
September	Foreldremøte Brannvernuka
Oktober	Psykiskhelse dag Foreldrekonferanser
November	Foreldrekonferanser

	Juleforberedelse
Desember	Juleaktiviteter Lucia markering Julebord
Januar	
Februar	Samefolkets dag Karneval
Mars	Foreldremøte Påskeaktiviteter
April	Påskefrokost for foreldre Foreldrekonferanser ved behov
Mai	Mini 17. mai Fotografering
Juni	Foreldremøte og/eller førsesamtale nye barn Avslutning for førskolebarna

Planleggingsdager for barnehageåret 2023-2024

Planleggingsdagene er satt til:

- 14.08.2023
- 20.10.2023
- 02.04.2024
- 10.05.2024
- 21.06.2024

På planleggingsdagene er barnehagen stengt. Da jobber personalet med å planlegge og evaluere det pedagogiske arbeidet i barnehagen, øke sin kompetanse eller gjøre praktiske arbeid i barnehagen som er nødvendig for å kunne gi et godt pedagogisk tilbud til barna.

Tips til ressurser og verktøy for personalet

Kvalitet i barnehagen: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/>

Barnehagemiljø: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehagemiljo/>

Digital praksis: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/profesjonsfaglig-digital-kompetanse/>

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO): <https://nafo.oslomet.no/barnehage/>

